

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ Й МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАХОДИ

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ (З ДОСВІДУ РОБОТИ КИЇВСЬКОГО ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ ІМЕНІ АНТОНА МАКАРЕНКА)

Нелегкий процес державної розбудови України продемонстрував, що найпрогресивніші ідеї можуть загубитися у просторі й часі, якщо свідомість людей не готова до кардинальних змін, якщо не пробуджена національна самосвідомість, а рівень громадянської культури – низький. Відповідна педагогічна дія викладачів має спрямовуватися на реалізацію провідної ідеї, яка полягає в розвитку мотивації громадської активності в молодого покоління. Це стане запорукою небайдужості як сьогоdnішнього, так і прийдешніх поколінь громадян. Найкращою мотивацією до суспільної праці є почуття гордості за свою державу, співпереживання за минуле, співпричетність до творення її сьогодення та майбуття. Саме тому патріотичне виховання молоді має стати найголовнішим пріоритетом молодіжної політики в Україні.

Насамперед навчальний заклад має бути для кожного учня, студента осередком становлення громадянина-патріота України, аксіологічно спрямованого на професійне й особистісне зростання, вияв громадянської позиції в суспільстві, діяльнісно зорієнтованого на розбудову країни, встановлення громадянського миру й злагоди. Тому організація громадсько-активних заходів у навчальних закладах позитивно впливає не лише на самооцінку молодих людей, а й на розвиток громади в цілому, що є актуальним сьогоdnі.

Київський професійно-педагогічний коледж імені Антона Макаренка – це навчальний заклад, у якому значну увагу приділено налагодженню соціальних, громадських стосунків; утвердженню наставництва у взаємодії викладачів і студентів,

розвитку творчих здібностей, дослідницького таланту, а також розвитку ціннісних орієнтирів, з-поміж яких чільне місце відведено формуванню поваги до родини, громади, країни, спрямованості на реалізацію власного інтелектуального, творчого потенціалу для розвитку України в культурному, науковому, освітньому, професійному вимірах.

Завдання закладу щодо формування активної громадянської позиції визначаються з урахуванням специфіки педагогічної діяльності та спрямовані на збагачення студентів знаннями з проблеми концептуальних засад формування націєтворчої особистості; набуття практичних умінь і навичок вільного користування цими знаннями у вирішенні конкретних особистих та професійних завдань; формування ціннісних орієнтацій щодо необхідності вияву активних громадянських, творчих, просвітницьких устремлінь у житті, професії. Відповідно в коледжі сформувались традиції, спрямовані на формування означених якостей прогресивної студентської молоді, про що свідчить ряд заходів, проведених упродовж 2015–2017 років.

16 березня 2015 року в Київському професійно-педагогічному коледжі імені Антона Макаренка відбувся диспут «Патріотизм як цінність справжнього професіонала» за участю академіка НАПН України Георгія Філіпчука, який обґрунтував величезну низку слухних пропозицій, реалізація яких сутнісно позначилася б на розв'язанні цієї надпроблеми, та члена волонтерської групи м. Борова Костянтина Дзиби, який розповів про напрямки своєї волонтерської діяльності щодо допомоги добровольчим загоном і пораненим бійцям із зони АТО та посиленої благодійної участі студентської молоді.

Це свято стало щорічною традицією в навчальному закладі, тому зранку 21 жовтня 2016 року студенти та викладачі об'єдналися у флешмобі «Ми пишаємось...», а під час обідньої перерви було знято ролик, де кожен, хто бажає, зміг висловити свою позицію щодо теми «Бути гідним – це...». Відеоматеріали, розміщені в соціальній інтернет-мережі, отримали схвальні відгуки багатьох глядачів.

21 жовтня 2015 року, разом з усією Україною, студенти та викладачі Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка долучилися до глобального руху «Усесвітній

День Гідності» завдяки зусиллям продюсерів освіти П@Ель (www.pael.pro), спільноти відповідального вчительства EdCamp Ukraine (www.edcamp.org.ua), членів Global Shapers community в Києві, Харкові, Одесі та Львові (ініціатива Всесвітнього економічного форуму, www.globalshapers.in.ua). У рамках цього дійства студентами представлено флешмоб «Герб коледжу у вишиванках», проведено конкурс творів-есе «Бути гідним» та круглий стіл «Морально-етичні засади патріотичного виховання в сучасних умовах», де було проаналізовано основні принципи гідності, спираючись на вислови та роздуми відомих українців сучасності Ліни Костенко, Дениса Блощинського, Арсена Мірзояна та інших.

У рамках проведення Тижня науки психолого-педагогічних та соціально-гуманітарних дисциплін коледжу (лютий-березень 2016 р.) студентам запропоновано ряд заходів національно-патріотичного спрямування. Зокрема, вони переглянули цикл фільмів «Зима, що нас змінила», присвячені героїчній самопожертві звичайних людей під час драматичних подій у самому центрі української столиці в листопаді 2013 – лютому 2014 рр. Це історія про тих, хто загинув за свободу, за свою державу, за Україну.

15 лютого 2017 року з ініціативи Студентського наукового товариства Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка відбувся Всеукраїнський студентський форум

«Допоки в собі не виховаєш українця». У заході взяли участь представники з різних регіонів України: курсанти факультету підготовки фахівців для Національної гвардії України Національної академії внутрішніх справ України; Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова; ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» (м. Дніпро); ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»; Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка; Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; Вищого комунального навчального закладу Сумської обласної ради «Лебединське педагогічне училище ім. А. С. Макаренка»; Глухівського національного педагогічного університету імені О. Довженка; ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв».

Дискусійна платформа форуму з проблем професійного й особистісного розвитку студентської молоді була організована за такими напрямками:

1. «Я маю право мати право» (В. Морозов).

Чи важливо знати свої права та дотримуватись громадянських обов'язків для досягнення успіху?

2. «Самостійність не може врятувати жодного народу. Народ сам мусить утримати її – завдяки освіті та моральності» (Т. Масарик).

Чи варто утверджувати й розвивати національні цінності та ідентифікувати себе з Україною?

3. «Моральність, професійність, громадянськість, патріотичність є визначальними індикаторами в оцінці людських вартостей» (Г. Філіпчук).

Чи є зазначені чинники актуальними на сучасному ринку праці?

Студенти разом із експертами (доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України Г. Г. Філіпчук; доктор педагогічних наук, доцент, член-кореспондент НАПН України О. І. Щербак; доктор педагогічних наук М. П. Вовк; кандидат педагогічних наук Н. О. Філіпчук; кандидат філософських наук В. Л. Никитюк, директор юридичного департаменту Медіа Холдингу Вести Україна, адвокат М. А. Бакуменко; керівник проектів та програм, голова Консультативної Ради зі спеціальності «Комерційна діяльність» Т. Л. Лисун та ін.) обмінялися думками щодо актуальних проблем професійного й особистісного розвитку студентської молоді, акцентували увагу на необхідності забезпечення гуманізаційної та гуманітаризаційної спрямованості змісту освіти, збереження й розвитку наукових і освітніх традицій національної освіти, етико-естетичний потенціал якої полягає у формуванні цілісної аксіологічної позиції особистості, власної громадянської позиції. Особливої актуальності набули питання реалізації знань про дотримання прав і обов'язків широким загалом громадськості. Студенти зазначили, що саме ці виклики слугують поштовхом до активізації діяльності громадських організацій, студентського самоврядування.

З-поміж проблематики форуму було акцентовано увагу на таких: Закон «Про мови в Україні» (пріоритети утвердження української мови як державної); правова культура і громадянське суспільство; професійна правосвідомість молоді; міжнародний досвід протидії насильству; соціально-правові аспекти гендерної рівності; правові основи діяльності студентського самоврядування в Україні; правосвідомість молоді як системоутворювальний фактор правової демократичної держави; мовне обличчя журналіста як складова соціальної відповідальності перед українцями; національні та загальнолюдські духовні цінності українця, шляхи й засоби їх формування; громадянин України: сторінка у паспорті чи життєва настанова?; справедливість і совість – індикатори суспільної моралі; професійність і патріотичність – визначальні риси сучасного педагога тощо.

Значущим для учасників форуму був виступ академіка Георгія Георгійовича Філіпчука щодо вирішення проблем державотворення та обґрунтування сутності завдань реалізації головного пріоритету – виховання української нації. На основі власного світобачення вчений запропонував авторську модель і підходи стосовно значущих цілей стратегії сталого розвитку України, національно-патріотичного і громадянського виховання молоді, розвитку людського капіталу на основі принципів україно- і людиноцентризму і культуроприродовідповідності. Концептуальною основою проведення форуму слугувала концепція академіка Г. Г. Філіпчука, згідно з якою сталий розвиток – пріоритет для творення нової філософії у системі безперервної освіти, удосконалення її змісту, інноваційності й естетизації особистості. Означені пріоритети було обговорено освітянами, науковцями, молодими дослідниками-початківцями в межах інтерактивного семінару та секційних засідань форуму.

Під час проведення Тижня науки 2017 року студенти коледжу відвідали Музейно-виставковий центр «Музей історії Києва», де була проведена тематична екскурсія «Розвиток освіти та науки в Київській Русі». Особливо відвідувачів вразили книги Середньовічного Києва, які є унікальними пам'ятками киеворуської держави.

Підсумовуючи результати проведення заходів, спрямованих на формування громадянської позиції студентської молоді, зазначимо, що провідна ідея реалізації відповідних заходів ґрунтується на необхідності формування цінностей національної та загальнолюдської культури, етико-естетичних світоглядних імперативів, що облагороджують почуття людини, «очищують» її розум, формують «Людину в людині» (І. А. Зязюн).

**Мирослава Вовк,
Ніна Гомеля**